

Fra Regin Hjertholms serie «Søvn»: 15.03.2006 kl. 05.13. Foto: Hjertholm

Fotografiske undersøkelser

Regin Hjertholm, Arne Langleite, Randi Strand

«3x3 Fotografi»

Tromsø Kunstforening

«3x3 Fotografi» viser kunstnere som i stringente prosjekter utforsker søvn, språk og landskap ved hjelp av det fotografiske mediet. Den utforskende tilnærmingen gir assosiasjoner til fotografiets historie og dets evne til å bevege seg i grensesonen mellom virkelighet og konstruksjon, konstruksjon og virkelighet.

Når vi sover, ikke bare drømmer vi. Vi beveger oss, og vi gjør dette i relasjon til de vi sover sammen med. Om vi ikke sover alene. Det er søvnens antropologi Regin Hjertholm gransker i fotoprojektet *Søvn*. Han har invitert folk til å overnatte i sitt atelier slik at han kunne fotografere dem mens de sov. Innsvøpt i hvitt sengetøy frembringer modellene tablåer der deres ubevissthet fanges opp av fotografens bevisste iscenesettelse. Humanismen i prosjektet ser ut til å appellere til publikum, som både kjenner seg igjen, undrer seg over søvnens irrganger og applauderer det estetisk enkle billedspråket. Jeg synes prosjektet gir mest mening når enkeltseriene vises sammenhengende i et videoarbeid. Sønnen sammenliknes med døden, men videoinstallasjonen viser at sønnen skaper et eget liv. Alvorspreget i stillbildene dempes samtidig, og det åpnes opp for humor når betrakteren konfronteres med sine egne bevegelser om natten.

I serien *Interventions* utforsker Arne Langleite hva som skjer når landskapet forstyrres av det som på billedflaten fremstår som et udefinerbart element. Fotografen har sluppet en papplatt foran linsen i det han trykker på avløseren. Den visuelt uforståelige formen kommer i forgrunnen og landskapet trer tilbake, det blir bakgrunn for bildets omdreiningspunkt. Vår undring over det uavklarte i bildets forgrunn skyver igjen oppmerksomheten tilbake på landskapet. Vi forsøker å skape en forbindelseslinje mellom det uforklarlige i forgrunnen, og landskapet i bakgrunnen. *Interventions* viser at det fotografiske mediet fortsatt har evnen til å skape forundring, at det ikke spiller virkeligheten, men utfordrer vårt øye til å se.

Randi Strands serie *Fortellinger* viser det som ved første øyekast kan se ut som utsnitt fra astronomiske studier av himmelrommet. Det er snøfnugg Strand har fotografert, men det er ikke vesentlig om det er snøfnugg eller stjerner og planeter som er avbildet. Det er nettopp fotografiets evne til å unndra seg et indeksikalt forhold til virkeligheten Strand tematiserer. På alle verkene er det plassert et hvitt felt som inneholder blindeskrift. Sitatene som skriften skal vise til er hentet fra *Uroens bok* av Fernando Pessoa. Strand har i lang tid arbeidet med språktematikk. Denne gangen får hun oss til å stille spørsmålsteget ved forholdet mellom det sette, og det følte. Hva skjer når vi forsøker å koble sammen bildene og blindeskriften? Hvis vi ikke ser kan vi ikke erfare om det er noe forhold mellom fotografiene og sitatene, og om vi ikke forstår blindeskrift kan vi ikke fornemme om det er noe forhold mellom den og fotografiene. Bruddene som oppstår når vi gjentagende forsøker å skape mening betoner den estetiske opplevelsens evne til å motsette seg absolutt kunnskap.

Hver og en av seriene i «3x3 Fotografi» kommer ikke med utrop, men er i sin stillhet nokså lette å glemme. Sett i sammenheng viser de tre prosjektene at fotografiets tette kobling til den ytre verden skaper en spenning mellom hva vi ser, og hva vi vet. Om resultatet av de tre kunstnernes undersøkelser kan anses som vitenskapelig kunnskap er ikke relevant i denne sammenhengen. Det er betoningen av fotografiets evne til å befinne seg i grenseland mellom dokument og representasjon som gjør utstillingen interessant. Refleksjoner over fotografiet som medium, over dets muligheter og begrensninger, er det jeg står igjen med etter å ha sett utstillingen.

Hanne Hammer Stien